

PERSCOMMUNIQUÉ

Links:

[NBB.Stat](#)
[Algemene informatie](#)

Maandelijkse conjunctuurenquête bij de bedrijven – februari 2023

Het ondernemersvertrouwen verbetert licht in februari

- **De toestand loopt uiteen naargelang van de bedrijfstak: terwijl het ondernemingsklimaat verbeterde in de verwerkende nijverheid en in de bouwnijverheid, verslechterde het daarentegen in de dienstverlening aan bedrijven en, vooral, in de handel.**

In de verwerkende nijverheid werd de stijging van de indicator vooral geschraagd door een gunstiger beoordeling van het voorraadpeil, ook al steeg het optimisme van de ondernemers in alle onderliggende componenten van de indicator.

De verbetering van het ondernemingsklimaat in de bouwnijverheid is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een hogere benutting van het beschikbare materieel en aan positievere vraagvooruitzichten. De bedrijfsleiders waren evenwel terughoudender over het recente verloop van de orderpositie.

De indicator liep daarentegen zeer sterk terug in de handel, wegens de aanzienlijke daling van de vraagvooruitzichten, die de afgelopen twee maanden weliswaar aanzienlijk waren verbeterd. De verwachte bestellingen bij de leveranciers daalden eveneens, terwijl de werkgelegenheidsvooruitzichten toenamen. De handel in auto's en, meer nog, die in textielartikelen worden zeer sterk getroffen door het in deze maand sombere conjunctuurklimaat.

De afname van het vertrouwen in de dienstverlening aan bedrijven blijft dan weer binnen de perken. De beoordeling van de huidige activiteit, gelet op het seizoen, ging sterk achteruit, maar de vooruitzichten ter zake voor de komende drie maanden, alsook de verwachtingen voor de algemene marktvraag, namen weer toe.

De algemene synthetische afgevlakte curve, die de onderliggende conjunctuurtendens weergeeft, blijft opwaarts gericht.

Conjunctuurindicatoren

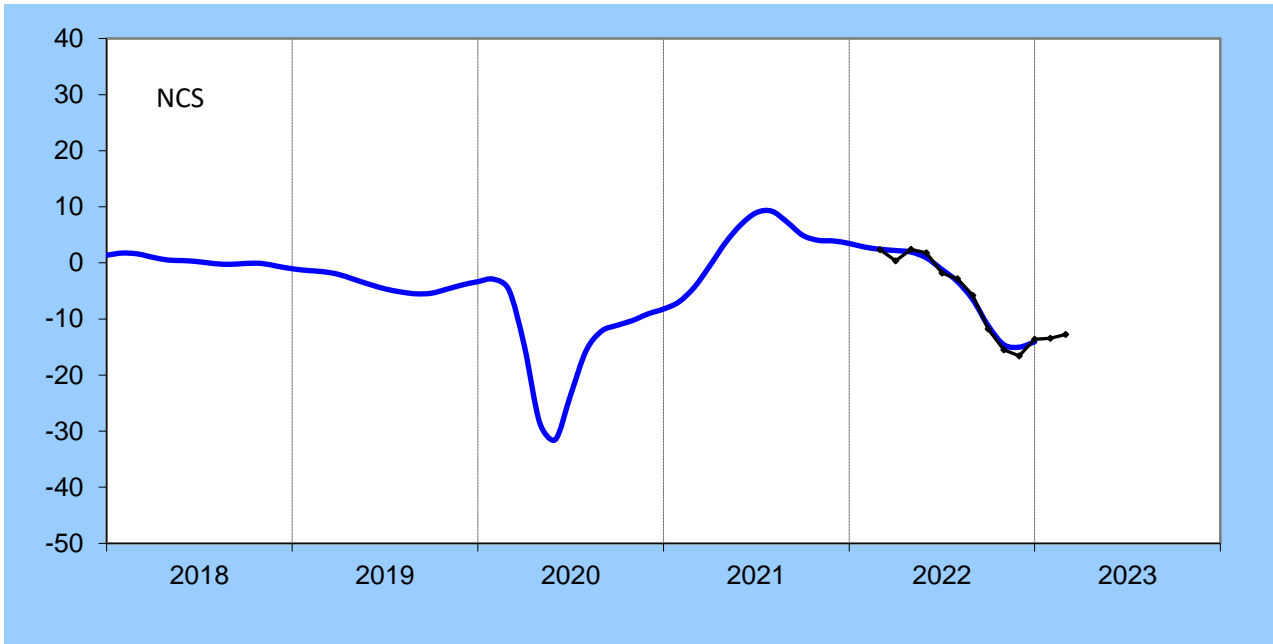
	Synthetische bruto curve			Synthetische afgevlakte curve ¹
	Januari 2023	Februari 2023	Verandering in punten	Verandering in punten
Verwerkende nijverheid	-16,7	-14,8	1,9	-3,0
Dienstverlening aan bedrijven	-6,1	-7,2	-1,1	-2,5
Bouwnijverheid	-6,6	-5,8	0,8	-0,1
Handel	-14,2	-24,2	-10,0	-2,4
Algemene synthetische curve	-13,5	-12,8	0,7	0,9

¹ Ten opzichte van de bruto curve vertoont de afgevlakte curve een vertraging van twee maanden voor de algemene curve en van vier maanden voor de bedrijfstakken. Dit betekent dat de algemene afgevlakte indicator beter de recente ontwikkelingen weerspiegelt dan de afgevlakte indicatoren per bedrijfstak.

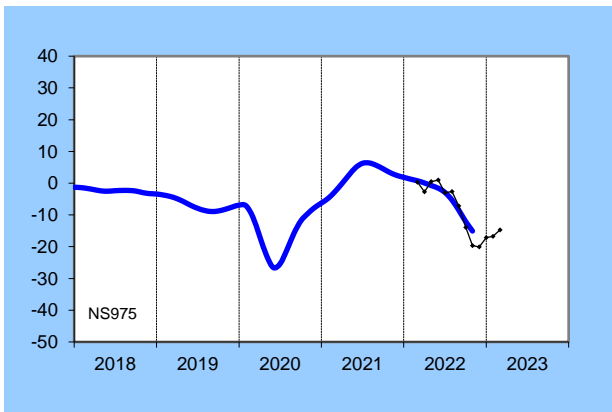
Bron: NBB.

GRAFIEK 1 - SYNTHETISCHE CURVEN

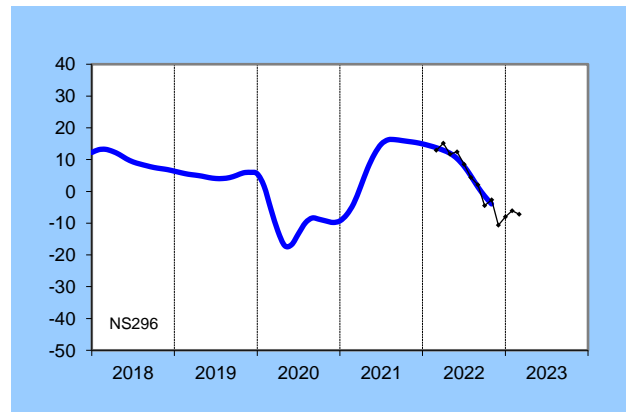
ALGEMENE SYNTHETISCHE CURVE

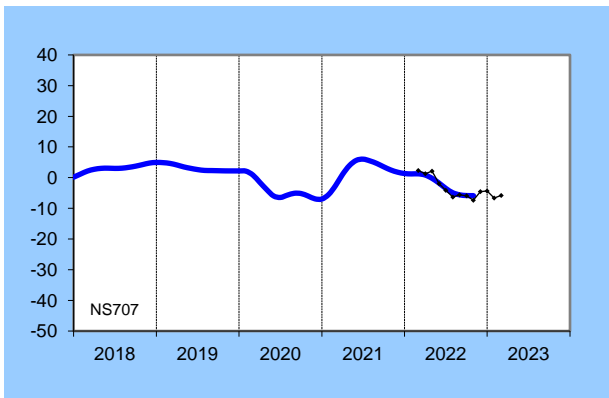
VERWERKENDE NIJVERHEID

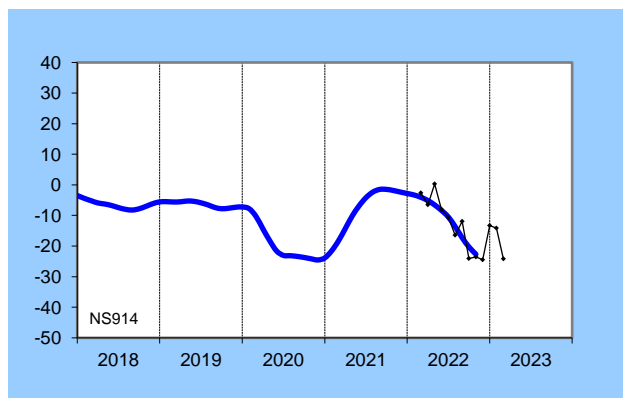
DIENSTVERLENING AAN BEDRIJVEN

BOUWNIJVERHEID

HANDEL

— Seizoengezuiverde en afgevlakte reeks
Bron: NBB

◆ Seizoengezuiverde reeks

SYNTHETISCHE CURVEN EN ONDERLIGGENDE COMPONENTEN

TABEL 1

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	nov.	dec.	jan.	feb.	2022			
								sep.	okt.	nov.	dec.
Algemene synthetische curve	-36,1	+10,1	-5,2	-16,6	-13,6	-13,5	-12,8	-11,2	-14,6	-15,0	-14,1
Curve verwerkende nijverheid	-36,0	+10,0	-8,6	-20,1	-17,1	-16,7	-14,8	-12,1	-15,1	.	.
Beoordeling gezamenlijke orderpositie	-57,7	+10,0	-19,2	-29,7	-27,3	-33,9	-32,6	-19,9	-24,5	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	-19,0	+25,0	+4,7	+18,8	+14,0	+14,8	+10,6	+11,4	+12,9	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-41,4	+11,5	-7,1	-14,3	-8,9	-8,2	-7,4	-4,0	-6,8	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-37,9	+15,0	-3,2	-17,5	-18,4	-10,0	-8,4	-12,8	-16,1	.	.
Curve dienstverlening aan bedrijven	-62,1	+34,0	+9,2	-10,7	-8,0	-6,1	-7,2	-1,5	-4,0	.	.
Beoordeling uitgeoefende activiteit	-71,6	+20,0	-6,4	-15,7	-9,1	-11,3	-20,0	-7,9	-9,1	.	.
Vooruitzichten activiteit	-70,7	+47,0	+21,2	-5,6	-3,3	-4,0	-1,2	+4,6	+1,1	.	.
Vooruitzichten van de marktvraag	-59,9	+44,0	+12,7	-10,6	-11,6	-2,9	-0,5	-0,8	-4,8	.	.
Curve bouw	-24,3	+24,3	-3,3	-4,6	-4,3	-6,6	-5,8	-5,8	-5,9	.	.
Verloop orderbestand	-30,1	+33,0	-0,1	+1,0	+1,4	+0,1	-2,4	-3,9	-2,7	.	.
Verloop ingeschakeld materieel	-38,4	+24,0	+1,6	-1,3	+1,9	-1,1	+1,6	-2,0	-1,9	.	.
Beoordeling orderbestand	-50,0	+30,0	-14,5	-1,0	-1,8	-3,1	-2,4	+0,6	-0,4	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-26,0	+18,0	-0,4	-17,1	-18,7	-22,3	-20,0	-19,1	-19,1	.	.
Curve handel	-41,8	+16,0	-3,6	-24,5	-13,3	-14,2	-24,2	-20,3	-22,7	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-33,0	+18,0	+1,1	-8,4	-11,7	-12,6	-8,8	-2,6	-4,9	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-56,0	+29,0	-3,1	-34,8	-17,4	-6,8	-34,4	-31,9	-34,3	.	.
Vooruitzichten bestellingen bij leveranciers	-40,1	+15,0	-8,7	-30,2	-10,9	-23,1	-29,4	-26,7	-29,2	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2022.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden. Bij de berekening van de synthetische curven wordt het teken van deze indicator daarom geïnverteerd.

OVERIGE INDICATOREN VAN HET CONJUNCTUURONDERZOEK

TABEL 2

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	nov.	dec.	jan.	feb.	sep.	okt.	nov.	dec.
Verwerkende nijverheid											
Verloop productietempo	- 53,0	+ 20,0	- 1,1	- 7,2	+ 0,1	- 7,5	+ 4,3	- 8,2	- 8,1	.	.
Verloop binnenlandse bestellingen	- 48,7	+ 16,0	- 7,4	- 17,0	+ 1,3	- 13,2	- 10,2	- 13,6	- 14,5	.	.
Verloop buitenlandse bestellingen	- 56,3	+ 30,0	- 2,6	- 15,2	- 5,0	- 8,2	- 5,3	- 10,6	- 10,9	.	.
Beoordeling buitenlandse orderpositie	- 61,0	+ 10,0	- 20,1	- 26,1	- 28,2	- 33,9	- 30,7	- 20,4	- 24,5	.	.
Verloop van de prijzen	- 21,0	+ 34,3	+ 0,3	+ 10,7	+ 8,1	+ 2,5	+ 4,4	+ 15,4	+ 13,0	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 24,0	+ 54,2	+ 4,4	+ 28,5	+ 30,4	+ 17,0	+ 13,0	+ 29,4	+ 28,2	.	.
Bezettingsgraad productievermogen											
(in procenten van het totale productievermogen) Bron: driemaandelijke enquête naar het productievermogen	70,1	84,6	79,6	-	-	75,3	-				
Dienstverlening aan bedrijven											
Verloop van de activiteit	- 73,0	+ 37,0	+ 9,4	- 20,7	+ 21,0	+ 2,3	+ 9,2	+ 7,6	+ 6,6	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 49,4	+ 34,0	+ 6,5	- 7,3	+ 12,5	+ 5,6	+ 19,8	+ 7,9	+ 7,2	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 35,0	+ 48,0	+ 17,8	+ 16,8	+ 22,6	+ 26,1	+ 13,7	+ 25,7	+ 24,3	.	.
Verloop van de prijzen	- 15,8	+ 25,6	+ 2,3	+ 10,0	+ 6,9	+ 5,3	+ 25,6	+ 11,9	+ 11,4	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 13,0	+ 46,9	+ 7,9	+ 46,9	+ 39,1	+ 36,9	+ 29,5	+ 34,1	+ 35,7	.	.
Bouw											
Verloop van de activiteit	- 66,6	+ 34,7	- 1,7	+ 4,9	+ 3,5	+ 2,1	+ 3,3	+ 1,4	+ 1,9	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 27,0	+ 22,0	- 3,1	+ 2,7	+ 0,8	+ 2,6	- 1,1	+ 1,2	+ 1,0	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 31,0	+ 30,0	+ 1,0	+ 7,8	+ 10,7	+ 4,5	+ 9,7	+ 8,0	+ 7,9	.	.
Verloop van de prijzen	- 27,1	+ 52,8	- 2,0	+ 37,9	+ 39,5	+ 38,8	+ 34,3	+ 39,4	+ 39,2	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 20,6	+ 64,0	+ 3,8	+ 53,7	+ 57,8	+ 49,7	+ 42,2	+ 52,6	+ 53,0	.	.
Handel											
Verloop van de omzet	- 50,1	+ 43,0	- 2,0	- 5,8	- 8,0	+ 5,8	+ 9,2	- 2,9	- 1,2	.	.
Beoordeling omzetverloop	- 50,0	+ 28,0	- 8,6	- 17,9	- 10,0	- 5,9	- 5,6	- 13,9	- 12,6	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	- 17,1	+ 38,1	+ 10,9	+ 5,9	+ 6,3	+ 11,1	+ 5,8	- 3,1	- 0,2	.	.
Verloop van de prijzen	- 23,5	+ 55,3	+ 0,1	+ 55,3	+ 38,6	+ 40,0	+ 22,7	+ 42,9	+ 42,5	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 14,2	+ 69,5	+ 7,3	+ 57,6	+ 48,8	+ 50,6	+ 44,5	+ 57,1	+ 55,2	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2022.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden.

Trimestriële enquête bij de ondernemingen naar de kredietvoorwaarden – januari 2023

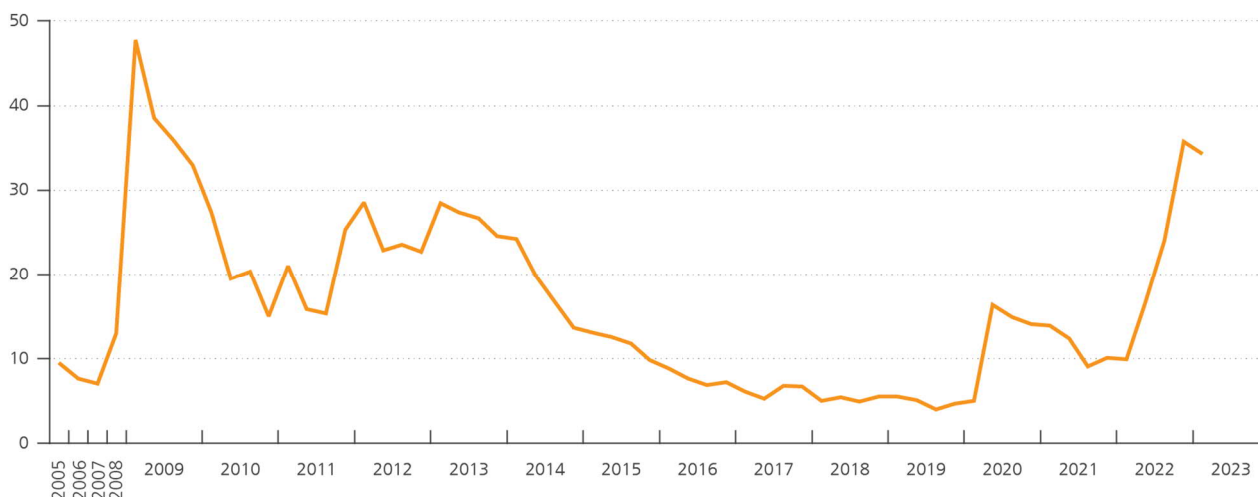
Volgens de ondernemingen blijven de kredietvoorwaarden zeer strikt

Uit de laatste kwartaalenquête naar de beoordeling van de kredietvoorwaarden door de ondernemingen blijkt dat de algemene voorwaarden voor de toegang tot bankkrediet, die het afgelopen jaar aanzienlijk minder soepel werden, begin 2023 moeilijk blijven. Het percentage bedrijven dat de kredietvoorwaarden als belemmerend beoordeelt, bedroeg namelijk 34,3 % in januari, tegen 35,7 % in het voorgaande kwartaal. In historisch perspectief blijft dat een extreem hoog niveau.

Uit de resultaten per bedrijfstak blijkt dat de perceptie over de kredietvoorwaarden nauwelijks is veranderd in de industrie ten opzichte van de vorige enquête, terwijl de ondernemingen in de bouwnijverheid en in de dienstverlening aan bedrijven deze voorwaarden als iets minder belemmerend beoordeelden. In de dienstverlening aan bedrijven werden de voorwaarden voor de toegang tot bankkrediet als het meest negatief ervaren, waarbij 41,7 % van de ondernemingen van deze sector verklaart belemmeringen te ondervinden (45,7 % in oktober), tegen 30,5 % in de industrie (30,2 % in oktober) en 27,2 % in de bouwnijverheid (29,1 % in oktober).

De uitsplitsing naar ondernemingsgrootte toont aan dat de kredietvoorwaarden duidelijk als strenger werden ervaren door de grote ondernemingen (van 250 tot 499 werknemers), terwijl de perceptie nauwelijks veranderde in de andere ondernemingscategorieën.

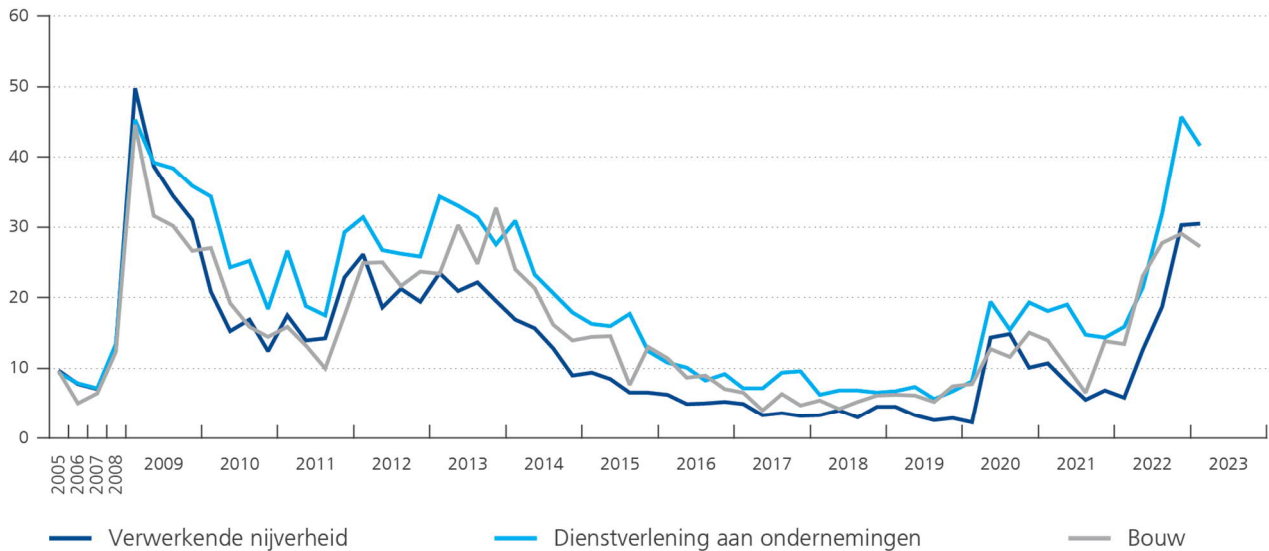
Grafiek 2 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Gezamenlijke indicator

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

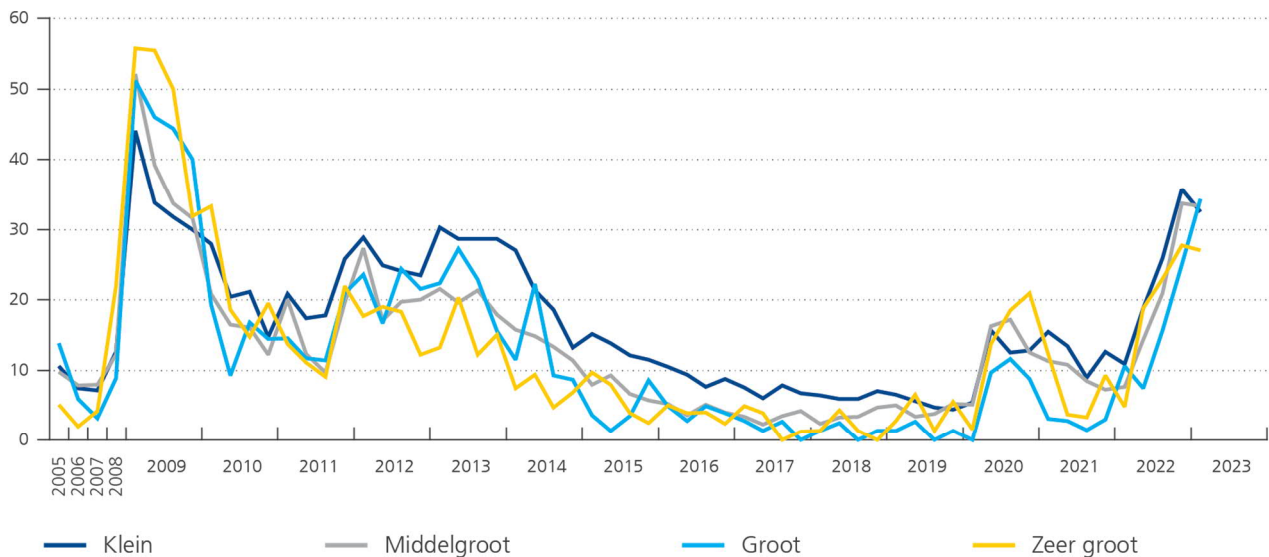
Grafiek 3 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Opsplitsing naar bedrijfstak

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

Grafiek 4 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Opsplitsing naar ondernemingsgrootte²

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

² Klein = 1-49 werknemers; middelgroot = 50-249 werknemers; groot = 250-499 werknemers; zeer groot = 500 werknemers of meer.

TABEL 3 INDICATOR INZAKE DE PERCEPTIE VAN DE KREDIETBELEMMERING¹

	01-2022	04-2022	07-2022	10-2022	01-2023
Gezamenlijke indicator ²	9,9	16,5	24,1	35,7	34,3
Naar bedrijfstak					
Verwerkende nijverheid	5,8	12,6	18,7	30,2	30,5
Diensten aan bedrijven	15,9	21,5	31,9	45,7	41,7
Bouwnijverheid	13,4	23,1	27,7	29,1	27,2
Naar ondernemingsgrootte ³					
Klein	10,8	18,8	25,9	35,8	32,5
Middelgroot	7,7	14,3	20,9	33,7	33,3
Groot	10,6	7,5	15,6	25,0	34,4
Zeer groot	4,8	18,8	23,0	27,7	27,0

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

² Gewogen gemiddelde van de verwerkende nijverheid, de diensten aan bedrijven en de bouwnijverheid (criterium voor weging: uitstaande schulden bij kredietinstellingen). Binnen de bedrijfstakken worden de antwoorden van de bedrijven evenwel ongewogen berekend.

³ Klein: 1-49 werknemers ; middelgroot: 50-249 werknemers ; groot: 250-499 werknemers ; zeer groot: 500 werknemers of meer.

Methodologie inzake de « perceptie van de kredietbelemmering » door de ondernemingen

De Nationale Bank van België (NBB) publiceert een indicator in het kader van de kwartaalenquête naar de kredietvoorwaarden die ze bij de ondernemingen houdt. Die indicator van de « perceptie van de kredietbelemmering » weerspiegelt welk percentage van de ondernemingen de huidige kredietvoorwaarden ongunstig interpreteert.

Die indicator blijkt, wat zijn statistische eigenschappen betreft, interessanter te zijn dan een indicator die het percentage gunstige interpretaties of het verschil tussen de gunstige en de ongunstige appreciaties zou weergeven. Hij is bovendien eenvoudig interpreteerbaar, aangezien de stijging (daling) ervan betekent dat de ondernemingen oordelen dat de kredietvoorwaarden strenger (soepeler) worden.

De door de NBB samengestelde indicator van de perceptie van de kredietbelemmering is sinds januari 2009¹ driemaandelijks beschikbaar.

¹ De resultaten van de driemaandelijks enquête naar de kredietvoorwaarden, uitgevoerd bij ondernemingen, worden tevens opgenomen en becommentarieerd in het driemaandelijks communiqué van het Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen en dit samen met de Belgische resultaten van de ESCB-Bank Lending Survey (https://www.nbb.be/doc/dq/bls/nl/bls_home.htm).